

08/231-1226/MP
26.08.2024

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА
III сесія IX скликання

Р І Ш Е Н Н Я

Київ

№ _____

ПРОЄКТ

**Про звернення Київської міської ради до
Верховної Ради України та Кабінету
Міністрів України щодо термінового
вирішення проблемних питань у сфері
охорони культурної спадщини**

Відповідно до Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», з метою термінового вирішення проблемних питань у сфері охорони культурної спадщини, Київська міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Направити звернення Київської міської ради до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо термінового вирішення проблемних питань у сфері охорони культурної спадщини, що додається.
2. Офіційно оприлюднити це рішення у встановленому законодавством України порядку.
3. Контроль за виконанням цього рішення покласти на постійну комісію Київської міської ради з питань місцевого самоврядування та зовнішніх зв'язків.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОДАННЯ:

Депутати Київської міської ради

Володимир Бондаренко В.В.
Сергій Староштенко С.В.
Філозерковець Ф.О.

ПОГОДЖЕНО:

Постійна комісія Київської міської ради з
питань місцевого самоврядування та
зовнішніх зв'язків

Голова

Юлія ЯРМОЛЕНКО

Постійна комісія Київської міської ради з
питань збереження та захисту культурної
спадщини

Голова

Ярослав ФЕДОРЕНКО

Начальник управління правового
забезпечення діяльності Київської
міської ради

Валентина ПОЛОЖИШНИК

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішення Київської міської ради
№ _____

ЗВЕРНЕННЯ
Київської міської ради до Верховної Ради України
та Кабінету Міністрів України щодо термінового вирішення
проблемних питань у сфері охорони культурної спадщини

Охорона об'єктів культурної спадщини є одним із пріоритетних завдань органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Київська міська влада була і залишається послідовною та постійно вживає заходів не лише щодо збереження пам'яток, а й забезпечує охорону їх територій.

Важливою складовою цієї роботи є захист традиційного характеру середовища окремих пам'яток, історико-культурних заповідників, історико-культурних заповідних територій.

Цей захист забезпечується шляхом розроблення меж і режимів використання території пам'яток та їх зон охорони (охоронні зони, зони регулювання забудови, зони охоронюваного ландшафту, зони охорони археологічного культурного шару), які визначаються науково-проектною документацією, що складається за результатами проведених досліджень.

Верховною Радою України 28 квітня 2021 року було прийнято Закон України № 1423-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин», яким внесені зміни до Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Зокрема, вказаними змінами визначено яка документація відноситься до науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини, а також що така документація визначає спеціальний режим використання території або об'єктів, у тому числі планувальні обмеження у використанні земель у сфері забудови, гранично допустиму висотність будівель та споруд.

Крім того, статтею 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини» передбачено, що склад та зміст науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини, а також визначення кваліфікаційних вимог до розробників науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Втім, необхідно зауважити, що станом на сьогодні вказані нормативні документи відсутні.

Пунктом 4 Прикінцевих та перехідних положень цього закону Кабінет Міністрів України повинен забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону.

Тільки у разі затвердження відповідних нормативних документів Кабінетом Міністрів України, Київська міська державна адміністрація зможе належним чином забезпечити охорону пам'яток, їх територій та зон охорони.

Ураховуючи те, що відповідно до статті 4 Закону України «Про охорону культурної спадщини» до повноважень Кабінету Міністрів України належить забезпечення проведення державної політики у сфері охорони пам'яток, Київська міська рада змушена звернутися до Кабінету Міністрів України з проханням допомогти у вирішенні низки проблемних питань, які станом на сьогодні неможливо вирішити з Міністерством культури та інформаційної політики України.

Водночас, у сфері пам'яткоохоронної діяльності існує ряд серйозних проблем, серед яких чи не найбільшою є ігнорування та порушення пам'яткоохоронного законодавства суб'єктами господарювання. Зокрема, останнім часом почастишали випадки навмисного доведення об'єктів культурної спадщини їх власниками до руйнації.

Враховуючи ситуацію, що склалася, з метою збереження культурного надбання, Київська міська рада неодноразово виступала з ініціативою внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Продовжуючи зазначену ініціативу Київська міська рада позитивно оцінює законопроекти «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» та інших законів щодо вдосконалення механізмів захисту культурної спадщини та відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11459 від 02.08.2024 та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11458 від 02.08.2024.

Вказаними законопроектами передбачається доповнити Закон України «Про охорону культурної спадщини» наступними нормами:

- про можливість викупу об'єктів культурної спадщини на користь територіальної громади міста, села, селища.

- положеннями щодо суттєвого підвищення розміру штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері охорони культурної спадщини, а також можливості накладання органом охорони культурної спадщини фінансових санкцій не тільки на юридичних осіб, а і фізичних осіб-підприємців, громадські об'єднання, які є власниками, користувачами, орендарями об'єктів культурної спадщини, а також замовниками робіт не тільки на пам'ятках, а і на щойно виявлених об'єктах культурної спадщини;

- внесення відповідних змін Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини.

Враховуючи зазначене, просимо підтримати ці законопроекти.

Крім того, з 2022 року у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України № 64/2022 введено воєнний стан.

Від самого початку окупації постало питання пошуку адекватних засобів кримінального переслідування (як на внутрішньодержавному, так і на

міжнародному рівнях) винних у нищенні матеріальних і нематеріальних слідів та свідчень нашої історії.

Наша держава виступила одним з перших підписантів 11 вересня 2017 року Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями (так звана Нікосійська конвенція 2017 року). Однак подальший процес приєднання розтягнувся на роки.

Чіткі кримінально-правові конструкції Нікосійської конвенції, будучи втіленими до нашого законодавства, можна буде застосовувати не лише для протидії правопорушенням на підконтрольних Україні територіях, а й для реагування на діяння окупантів: незаконні археологічні розкопки, варварські «реставрації», вивезення культурних цінностей з окупованих територій та їх потрапляння до нелегального обігу.

Таким чином, вкрай важливим на сьогодні є завершення приєднання України до Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями (Нікосійська конвенція 2017 року), створюючи цим підґрунтя для суттєвого оновлення законодавства України про відповідальність за посягання на культурні цінності, важливість розвитку і удосконалення всієї системи законодавства України про охорону культурної спадщини.

Відтак, Київська міська рада закликає:

Верховну Раду України:

- пріоритетно розглянути та ухвалити законопроекти «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» та інших законів щодо вдосконалення механізмів захисту культурної спадщини та відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11459 від 02.08.2024 та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11458 від 02.08.2024;

- ухвалити низку законопроектів, спрямованих на завершення приєднання України до Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями (Нікосійська конвенція 2017 року);

Кабінет Міністрів України:

- ухвалити нормативно-правові акти на виконання статті 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини», а саме щодо складу та змісту науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини, а також визначення кваліфікаційних вимог до розробників науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини.

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту рішення Київської міської ради
«Про звернення Київської міської ради до Верховної Ради України та
Кабінету Міністрів України щодо термінового вирішення проблемних
питань у сфері охорони культурної спадщини»

1. Опис проблем, для вирішення яких підготовлено проєкт рішення, обґрунтування відповідності та достатності передбачених у проєкті рішення механізмів і способів вирішення існуючих проблем, а також актуальності цих проблем для територіальної громади міста Києва

Статтею 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини» передбачено, що склад та зміст науково-проєктної документації у сфері охорони культурної спадщини, а також визначення кваліфікаційних вимог до розробників науково-проєктної документації у сфері охорони культурної спадщини встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Втім, необхідно зауважити, що станом на сьогодні вказані нормативні документи відсутні. Відтак, існує об'єктивна необхідність у здійсненні парламентського контролю за реалізацією Кабінетом Міністрів України приписів статті 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Тільки у разі затвердження відповідних нормативних документів Кабінетом Міністрів України, Київська міська державна адміністрація зможе розпочати вищевказані роботи (вимога частини другої статті 19 Конституції України).

Відповідно до статті 5 Закону України «Про охорону культурної спадщини» затвердження науково-проєктної (науково-дослідної) документації з визначення меж і режимів використання історичного ареалу населеного місця належить до повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини – Міністерства культури та інформаційної політики України.

Тільки у разі затвердження відповідних нормативних документів Кабінетом Міністрів України, Київська міська державна адміністрація зможе належним чином забезпечити охорону пам'яток, їх територій та зон охорони.

Ураховуючи те, що відповідно до статті 4 Закону України «Про охорону культурної спадщини» до повноважень Кабінету Міністрів України належить забезпечення проведення державної політики у сфері охорони пам'яток, Київська міська рада змушена звернутися до Кабінету Міністрів України з проханням допомогти у вирішенні низки проблемних питань, які станом на сьогодні неможливо вирішити з Міністерством культури та інформаційної політики України.

Водночас, у сфері пам'яткоохоронної діяльності існує ряд серйозних проблем, серед яких чи не найбільшою є ігнорування та порушення пам'яткоохоронного законодавства суб'єктами господарювання. Зокрема, останнім часом почастишали випадки навмисного доведення об'єктів культурної спадщини їх власниками до руйнації.

Враховуючи ситуацію, що склалася, з метою збереження культурного

надбання, Київська міська рада неодноразово виступала з ініціативою внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Продовжуючи зазначену ініціативу Київська міська рада позитивно оцінює законопроекти «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» та інших законів щодо вдосконалення механізмів захисту культурної спадщини та відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11459 від 02.08.2024 та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11458 від 02.08.2024.

Вказаними законопроектами передбачається доповнити Закон України «Про охорону культурної спадщини» наступними нормами:

- про можливість викупу об'єктів культурної спадщини на користь територіальної громади міста, села, селища.

- положеннями щодо суттєвого підвищення розміру штрафних санкцій за порушення законодавства у сфері охорони культурної спадщини, а також можливості накладання органом охорони культурної спадщини фінансових санкцій не тільки на юридичних осіб, а і фізичних осіб-підприємців, громадські об'єднання, які є власниками, користувачами, орендарями об'єктів культурної спадщини, а також замовниками робіт не тільки на пам'ятках, а і на щойно виявлених об'єктах культурної спадщини;

- внесення відповідних змін Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини.

Крім того, з 2022 року у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України № 64/2022 введено военний стан.

Від самого початку окупації постало питання пошуку адекватних засобів кримінального переслідування (як на внутрішньодержавному, так і на міжнародному рівнях) винних у нищенні матеріальних і нематеріальних слідів та свідчень нашої історії.

Наша держава виступила одним з перших підписантів 11 вересня 2017 року Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями (так звана Нікосійська конвенція 2017 року). Однак подальший процес приєднання розтягнувся на роки.

Чіткі кримінально-правові конструкції Нікосійської конвенції, будучи втіленими до нашого законодавства, можна буде застосовувати не лише для протидії правопорушенням на підконтрольних Україні територіях, а й для реагування на діяння окупантів: незаконні археологічні розкопки, варварські «реставрації», вивезення культурних цінностей з окупованих територій та їх потрапляння до нелегального обігу.

Таким чином, вкрай важливим на сьогодні є завершення приєднання України до Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з

культурними цінностями (Нікосійська конвенція 2017 року), створюючи цим підґрунтя для суттєвого оновлення законодавства України про відповідальність за посягання на культурні цінності, важливість розвитку і удосконалення всієї системи законодавства України про охорону культурної спадщини.

Відтак, Київська міська рада закликає:

Верховну Раду України:

- пріоритетно розглянути та ухвалити законопроекти «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» та інших законів щодо вдосконалення механізмів захисту культурної спадщини та відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11459 від 02.08.2024 та «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення законодавства про охорону культурної спадщини» № 11458 від 02.08.2024;

- ухвалити низку законопроектів, спрямованих на завершення приєднання України до Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями (Нікосійська конвенція 2017 року);

Кабінет Міністрів України:

ухвалити нормативно-правові акти на виконання статті 33⁴ Закону України «Про охорону культурної спадщини», а саме щодо складу та змісту науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини, а також визначення кваліфікаційних вимог до розробників науково-проектної документації у сфері охорони культурної спадщини.

2. Правове обґрунтування необхідності прийняття рішення (з посиланням на конкретні положення нормативно-правових актів, на підставі й на виконання яких підготовлено проєкт рішення)

Проєкт рішення Київської міської ради розроблений відповідно до Конституції України, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини».

3. Опис цілей і завдань, основних положень проєкту рішення, а також очікуваних соціально-економічних, правових та інших наслідків для територіальної громади міста Києва від прийняття запропонованого проєкту рішення

Метою прийняття цього рішення є термінове вирішення проблемних питань у сфері охорони культурної спадщини.

Проєкт рішення складається із преамбули та трьох пунктів.

Контроль за виконанням цього рішення покладено на постійну комісію Київської міської ради з питань місцевого самоврядування та зовнішніх зв'язків.

У результаті прийняття цього рішення буде забезпечено реагування Київської міської ради, як представницького органу територіальної громади міста Києва, на необхідність термінового вирішення проблемних питань у

сфері охорони культурної спадщини на рівні Держави.

4. Інформація про дотримання прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю

Проект рішення Київської міської ради не стосується прав і соціальної захищеності осіб з інвалідністю та не має вплив на життєдіяльність цієї категорії.

5. Фінансово-економічне обґрунтування та пропозиції щодо джерел покриття цих витрат

Прийняття та виконання цього рішення не потребує додаткових матеріально-фінансових витрат з бюджету міста Києва.

6. Інформація з обмеженим доступом

Проект рішення Київської міської ради не містить інформації з обмеженим доступом у розумінні статті 6 Закону України «Про доступ до публічної інформації».

7. Інформація про персональні дані

Проект рішення Київської міської ради не містить інформації про персональні дані фізичних осіб у розумінні статей 11 та 21 Закону України «Про інформацію» та статті 2 Закону України «Про захист персональних даних».

8. Прізвище або назва суб'єкта подання, прізвище, посада, контактні дані доповідача проекту рішення на пленарному засіданні та особи, відповідальної за супроводження проекту рішення

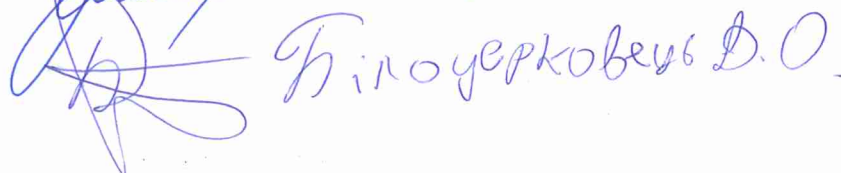
Суб'єктом подання цього проекту рішення є група депутатів Київської міської ради.

Особою, відповідальною за супроводження проекту рішення Київської міської ради та доповідачем на пленарному засіданні Київської міської ради є депутатка Київської міської ради Ганна СТАРОСТЕНКО.

Депутати Київської міської ради

 Андрій Бондаренко А.Б.

 Ганна Старостенко Г.В.

 Дмитро Білоцерковець Д.О.

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

Ярмоленко Ю. О.
Федоренку Я. Ю.
Положишник В. О.

Прошу розглянути проєкт рішення від 26.08.2024
№ 08/231 – 1226/ПР в установленому порядку.

Омельченко А. В.

Для контролю за проходженням та тиражування.

Павлову Ю. С.
Юнаковій С. М.
Школі Н. В.
Хонді М. П. – до відома

Володимир БОНДАРЕНКО

“26” серпня 2024 року
№ 08/231 - 1226/ПР